

РОЗДІЛ 7

АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТІВ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ АВСТРІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

7.1. Сутність та передумови процесів глобалізації в міжнародних економічних відносинах

Глобалізація – це посилення взаємопов'язаності між країнами. Стабільний економічний розвиток, який досягається шляхом посилення взаємозв'язку між країнами, зазвичай призводить до підвищення рівня життя та добробуту населення. Успішний економічний розвиток країни залежить від її здатності до поглиблення глобалізаційних зв'язків. Роль глобалізації виявилася суттєвою для можливості країни використовувати максимальний потенціал із наявних ресурсів, що призводить до покращення економічного розвитку нації.

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) визначає глобалізацію як «зростаючу взаємозалежність та взаємопов'язаність народів та країн. Зазвичай вважається, що це включає два взаємопов'язані елементи: відкриття міжнародних кордонів для дедалі швидших потоків товарів, послуг, фінансів, людей та ідей; та зміни в інститутах та політиці на національному та міжнародному рівнях, які полегшують або сприяють таким потокам» [1].

Деякі науковці стверджують, що глобалізаційні явища закладені у людську природу та її еволюційний розвиток. Через це дехто каже, що глобалізація почалася близько 60 000 років тому, на самому початку історії людства. З давніх часів різні цивілізації розвивали комерційні торгові шляхи і переживали культурний обмін. Крім того, явище міграції також сприяло глобалізаційним процесам. Особливо зараз, коли подорожі стали швидше, комфортнішими та доступнішими.

З огляду на те, що міжнародна інтеграція національних економік має такий глибокий вплив, глобалізація відіграє центральну роль у визначенні майбутнього світу. Брендон Левіу у своїй праці робить спробу пояснити, яку роль відіграла глобалізація та її загальний вплив на економічний розвиток. Згідно з автором, головна відмінність між міжнародною торгівлею та глобалізацією полягає у масштабах, у яких відбувається торгівля. Хоча серед вчених немає абсолютного консенсусу, більшість з них вважають, що перша фаза глобалізації почалася на початку 1800-х років і тривала до 1914 року. Становленню глобалізаційних процесів сприяв технологічний прогрес, досягнутий як під час, так і після промислової революції. Технології дозволили багатьом торговцям знайти нові ринки [2].

Однак, не всі вважають відправною точкою глобалізації саме 19 століття. Так, Пітер Ванхем стверджує, що по-справжньому глобальна торгівля почалася в епоху Великих географічних відкриттів. За допомогою так званої «наукової революції» в галузі астрономії, механіки, фізики та судноплавства португальці, іспанці, а пізніше голландці та англійці спочатку

«відкрили», потім підкорили й інтегрували нові землі до своєї економіки. Проте сучасні економісти все ще не вважають цю епоху справжнім проявом глобалізації, оскільки попри вихід торгівлі на глобальний рівень, світова економіка все ще залишалась досить розрізненою та однобокою. Це почало змінюватися з першою хвилею глобалізації, яка співпала з епохою Першої промислової революції. Результати глобалізаційних процесів були помітні в цифрах: протягом століття торгівля зростала в середньому на 3% на рік, що збільшило частку експорту з 6% світового ВВП на початку XIX століття до 14% напередодні Першої світової війни [3].

Закінчення Другої світової війни ознаменувало новий початок для світової економіки. Спочатку це відбувалося двома окремими шляхами через розподіл світу залізною завісою. Але після її падіння у 1989 році глобалізація стала по-справжньому «глобальним» явищем. У той же час нова технологія Третьої

промислової революції - інтернет, поєднала людей у всьому світі ще більше [3].

Отже, першою передумовою виникнення глобалізації як явища об'єднання країн стало поглиблення світової торгівлі та зростання її масштабів.

Також одним із наслідків глобалізації є «цифровізація», яка стала новим етапом розвитку світової економіки з точки зору розробки, впровадження та розповсюдження нових технологій, і її вплив на розвиток міжнародної торгівлі є визначальним хоча б тому, що вже спостерігається вибухове зростання цифрових транзакцій та цифрової торгівлі у масштабах світового господарства. Важливим видається навіть не тільки залучення до світового товарообігу нових високотехнологічних товарів, але й формування нового світового ринку систем та технологій штучного інтелекту, найважливішими факторами чого стали інтенсивний розвиток ринку інформаційно-комунікаційних послуг та поширення Інтернету [4].

Наступною формою міжнародних економічних відносин, на яку вплинула глобалізація, є міжнародний рух капіталу і, зокрема, міжнародні інвестиційні потоки. Глобалізація та міжнародні інвестиції пов'язані один з одним і ведуть один до одного. Необхідність компаніями підтримувати свою конкурентоспроможність на світовому ринку приводить до збільшення ними інвестицій у різні країни, виграючи від різниць у цінах або арбітражу, вартості праці та ресурсів. Глобалізація змушує пов'язані економіки продовжувати інвестувати одна в одну, щоб захистити своє економічну рівновагу та отримати нові прибутки. Міжнародні інвестиції зросли як прямий результат глобалізації і продовжують збільшуватися. Це втягує все більше економік до глобалізації, що ще більше збільшує міжнародні інвестиції [5].

Роль глобалізації виявилася суттєвою для можливості країни використовувати максимальний потенціал із наявних ресурсів, що призводить до покращення економічного розвитку нації. Активний розвиток і глобалізаційні тенденції в торгівлі призвели до того що і фінансова система активно трансформувалася і підлаштовувалася під потреби користувачів і згодом сформувалася глобальна фінансова система. І економічний розвиток і зміни у

фінансовій системі однієї країни впливають на зміни в інших країнах. Особливо коли ці зміни відбуваються в розвинених країнах.